

Ympäristönsuojelun asioita tiedoksi

RAKYL 27.11.2024 § 176

Valmistelija Toimistos sihteeri Tarja Säily, tarja.saily@savonlinna.fi, p. 044 417 4688

Selostus **VESIASIAT**

Punkaharjun suljetun kaatopaikan vesien tarkkailutulokset

Ramboll Oy on toimittanut Punkaharjun suljetun kaatopaikan vesien tarkkailutulokset lokakuulta. . Kaatopaikan alapuolisilla tarkkailupisteillä Mustaoja 101 ja Lautaoja 106 typpipitoisuudet olivat keskimääräistä matalammat ja kokonaisfosforin pitoisuudet olivat keskimääräistä korkeammat. Kaatopaikka-alueen pohjavedessä todettiin tavanomaista korkeampi ammoniumtypen pitoisuus, 8500 µg/l. Muutoin tuloksissa ei ollut todettavissa merkittäviä muutoksia aiempiin vuosiin verrattuna.

Metsä Wood Punkaharjun tehtaan jäteveden puhdistamotulokset

Savo-Karjalan ympäristötutkimus on toimittanut tarkkailutulokset Metsä Wood Punkaharjun tehtaan jätevedenpuhdistamolle tulevasta vedestä ja flotaation kirkasteesta 9.10.2024 otetusta 8 h kokoomanäytteestä.

NÄYTTEET

Lab.nro	Näytteen kuvaus
10359	/tuleva/
10360	/flotaation kirkaste/

MÄÄRITYSTULOKSET / NÄYTTEET

Määrittäminen	Yksikkö	10359	10360
*Kiintoaine (jätevedet) (GF/A)	mg/l	36	4,0
*Biol. hapenkulutus BOD7ATU	mg/l	400	380
*Kokonaisfosfori P	mg/l	2,0	0,16
*Kokonaisfosfori P, liukoinen	mg/l	1,5	0,11
*Kemiall. hapenkulutus CODCr, liuk.	mg/l	850	810
*Kemiall. hapenkulutus CODCr	mg/l	1100	850
Kokonaistyyppi, putkimenetelmä	mg/l	4,5	1,4

Merkintöjen selityksiä: P = määrittäminen kesken, E = ei tehty, ~ = noin, < = pienempi kuin, « = pienempi tai yhtäsuuri kuin, > = suurempi kuin, » = suurempi tai yhtäsuuri kuin.

Metsä Wood Punkaharjun tehtaiden jätevedenpuhdistamon veloitettarkkailun neljännesvuosiyhteenvedot huhti-kesäkuu ja heinä-syyskuu 2024.

Savo-Karjalan ympäristötutkimus on toimittanut neljännesvuosiyhteenvedot Metsä Wood Punkaharjun tehtaiden puhdistamon päästötarkkailusta kahdelta viimeksi kuluneelta vuosineljännekseltä.

Kaksi päästötarkkailunäytettä (10.4. ja 5.6. sekä 17.7. ja 17.9.) on otettu kummallakin vuosineljänneksellä puhdistamolle tulevasta ja sieltä lähtevästä vedestä. Kokoomanäytteet analysoitiin SKYT:in laboratorioissa. Puhdistamolta vesistöön johdetun veden määrä oli huhti-kesäkuussa yhteensä 6 500 m³. Ylivuotoja ei raportoitu. Heinä-syyskuussa vesistöön johdetun veden määrä oli 8 861 m³, ja elokuussa oli ylivuotoa vesistöön 275 m³.

Ympäristölupapäätöksen mukaan vesistöön joutuvat päästöt saavat olla enintään COD_{Cr} 250 kg O₂/d ja kokonaisfosfori 0,2 kg/d. Päästöt lasketaan kolmen kuukauden keskiarvoina kalenterivuorokautta kohti. Kemiallisen hapenkulutuksen (COD) ja kokonaisfosforin vesistö päästö alittivat molemmilla kvartaaleilla jaksolle asetetun enimmäismäärän.

Louhen kaivoksen vesien tarkkailutulokset, lokakuu 2024

Ramboll Oy on toimittanut Louhen kaivoksen vesien tarkkailusta lokakuulta. Tuloksissa ei ollut havaittavissa merkittäviä poikkeamia edellisiin vuosiin verrattuna, lähinnä typen ja kloridin pitoisuudet olivat keskimääräistä matalammat.

Ruoppaus- ja niittoilmoitus

ELY-keskus on välittänyt tiedoksi ruoppaus- ja niittoilmoitukset:

- Kiinteistöltä Koivuranta 740-575-2-44. Toimenpiteen tarkoitus on mahdollistaa rantautuminen ja vesille meno matalan veden aikaan. Työ tehdään kaivurilla, toimenpiteen kesto noin 2 pv marraskuussa 2024. Ruopattavan alueen pinta-ala on 190 m², syvyys ennen ruoppausta 0,4 m ja ruoppauksen jälkeen 1,4 m. Ruopattava sora- tai hiekkamassa (190 m³) läjitetään teettäjän omalle maalle, tasoitetaan ja maisemoidaan.
- Kiinteistöltä Kaislaranta 740-587-5-62. Toimenpiteen tarkoitus on siirtää kivet venereitiltä rantaviivaan. Työ tehdään telakaivurilla, toimenpiteen kesto noin 2 pv marraskuussa 2024. Ruopattavan alueen pinta-ala on 180 m², syvyys ennen ruoppausta 0,5 m ja ruoppauksen jälkeen 0,7 m. Ruopattava massamäärä (380 m³) läjitetään teettäjän omalle maalle, tasoitetaan ja maisemoidaan.
- Kiinteistöltä Hemulilandia 740-518-5-91. Toimenpiteen tarkoitus on poistaa haitallista mutaa ja kiviä saunarannasta. Työ tehdään kaivinkoneella, toimenpiteen kesto noin 2 päivää huhtikuussa 2025. Ruopattavan alueen pinta-ala on 210 m², ja ruopattava massamäärä 50 m³. Ruopattava lieju, muta ja kivet läjitetään maalle, tasoitetaan ja maisemoidaan.

Ojitusilmoitus Viuhonmäkeen suunniteltavan aurinkovoimalan vesienhallintaan tarvittavista ojituksista

Etelä-Savon ELY-keskus on toimittanut vastaanottamansa ojitusilmoituksen kiinteistölle 740-530-11-1, valvontaviranomaisena se voi ennen 30.12.2024 (60 vrk kuluessa ilmoituksesta) myös kehottaa ilmoituksen tekijää hakemaan vesilain mukaista lupaa tai ojitustoimitusta. Ilmoituksen numerot perustuvat uuden ojituksen osalta vesienhallintasuunnitelman raporttiin ja kunnostettavien ojien osalta arvioon (kunnostus tarvittaessa). Ojituksen tarkoitus on hulevesien vesienhallintaa varten toteutettavaen laskeutusaltaiden kaivu ja olemassa olevien ojien ohjaaminen laskeutusaltaisiin. Hakemusta perustellaan käytön aikaisen kuormituksen vähentämisellä: laskeutusaltaat vähentävät kiintoaineksen huuhtoutumista alueelta ja niihin kehittyvä kasvillisuus pidättää ravinteita. Lähimmät alapuoliset vesistöt ovat Suolampi (250 m) ja Suuri Haapajärvi (2 500 m). Alueella toimii Ruostesuon ojitusyhteisö.

Kaivettavan uuden ojan pituus on 1 100 m ja olemassa olevan, kunnostettavan tai peruskorjattavan ojan pituus 300 m. Perattava massamäärä on noin 800 m³, ja työ on tarkoitus suorittaa talvella 24-25, työn kesto 2-3 viikkoa. Tarkoitus on myös rakentaa viisi laskeutusallasta,

joissa on pohjapato. Yksi altaista on mahdollista toteuttaa kosteikkomaisena rakenteena.

Tuotantoalueen rakennuslupahakemusta varten on tehty hulevesiselvitys ja hulevesien hallinnan suunnitelma. Selvitysalue sijaitsee Vuoksen vesistöalueella sijoittuen Suur-Saimaan ja Haukiveden-Kallaveden valuma-alueiden vedenjakajalle. Alue sijoittuu Pihlajaveden-Kokonselän, Pihlajaveden, Haukiveden ja Tynkkylänjoen valuma-alueisiin. Vedet johtuvat Mertajärven ja Mertalammen kautta Pihlajaveteen sekä Suolammen ja Suuren Haapajärven kautta Sahinjokea ja Tynkkylänjokea pitkin Haapaveteen. Lähin pohjavesialue on Lähteellä, johon etäisyys on noin yksi kilometri. Alue on nykyisin ojitettua suoaluetta.

Tynkkylänjoki n. 5 km etäisyydellä kuuluu lintuvesien suojeeluohjelmaan. Keskustan pohjoispuolella sijaitsee Hevosenniemen Natura 2000 -alue (Haapavesi) ja eteläpuolella Pihlajaveden Natura 2000 -alue. Alueelle on tehty ympäristön nykytilaselvitys; mm. liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä tai sammakkoeläimiä ei havaittu. Mertajärvessä on viitasammakon elinympäristöä.

Suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä pyritään siihen, että hanke ei lisää tulvavirtaamia eikä ravinnekuormitusta alapuolisiin vesistöihin. Tavoitteena on säilyttää alueen nykyiset vesiolosuhteet. Nykyiset ojat on tarkoitus säilyttää ja uusia kaivaa mahdollisimman vähän. Alueella muodostuvat hulevedet tulee käsitellä ja viivyttää kokonaisuudessaan hankealueella. Hulevesien hallinta ehdotetaan toteutettavaksi kiintoaineista laskeuttavilla hulevesialtailla, joissa on virtaamansäätörakenteet. Mikäli altaat rakennetaan ennen maaston muuta muokkausta, niitä voidaan hyödyntää rakentamisen aikaisessa hulevesien hallinnassa.

LUPA-ASIAT

Suomen Riistakeskus on hakenut Metsähallitukselta lupaa vieraspetojen (minkki, supikoira) vähentämiseen ja niiden liikkumista koskevaan tutkimukseen valtion luonnonsuojelualueilla sekä Metsähallituksen hallinnassa olevilla, suojeeluun varatuilla alueilla 1.1.2025-31.12.2028 väliselle ajalle. Metsähallitus on myöntänyt luvan (Nro 128635) hakemuksen mukaisena. Vieraspetopyynnit toteutetaan vuosittain 1.8.–30.4. välisenä aikana. Toimenpiteet liittyvät HELMI-vieraspetohankkeeseen, jota rahoittavat ympäristöministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö. Luvalla tehtävä toiminta on jatkoa vastaavilla alueilla sekä pyynti- ja seurantamenetelmillä vuosina 2022–2024 tehdyille toimenpiteille, joille Metsähallitus on myöntänyt luvan (edellinen lupa MH 7664/2023).

Luvalla sallitut toimet mahdollistavat luonnonsuojelualueiden suojelutavoitteiden kannalta tärkeän ja tehokkaan vieraslajien kannanhallinnan, joka parantaa erityisesti luonnonsuojelualueen linnuston tilaa. Pyynnit ja seurannat suunnitellaan siten, etteivät ne aiheuta haittaa pesimä- tai muuttolinnustolle. Erityisesti koirilla tapahtuva kevätpyynti lopetetaan jo ennen pyyntiajan loppumista, mikäli sen havaitaan häiritsevän alueella pesivää tai levähtävää linnustoa. Lisäksi liikkumista rantaniityillä, joille näkyvästi kerääntyy levähtäviä ja ruokailevia lintuja, vältetään. Lupa-alueeseen kuuluu sekä perustettuja valtion luonnonsuojelualueita että suojeeluun varattuja, julkisten hallintotehtävien taseessa (JHT) olevia alueita, joita ei ole perustettu luonnonsuojelualueiksi.

- Lupa myönnetään valituskelpoisena viranomaislupana luonnonsuojelualueille, joilla on voimassa vieraspetopyyntien tai seurantojen toteuttamiseen vaikuttavia liikkumisrajoituksia (Laajalahden, Ridasjärven, Medvastön ja Stormossenin ja Lápþrasketin luonnonsuojelualueet sekä Nuuksion kansallispuisto).
- Lupa myönnetään valituskelpoisena viranomaislupana luonnonsuojelualueille, joilla vieraspetojen vähentäminen tai tehtävä tutkimus edellyttävät poikkeamista alueen rauhoitusmääräyksistä (Laajalahden luonnonsuojelualue ja Teerikankaan vanhojen metsien suojelualue).
- Lupa myönnetään maanomistajan suostumuksena valtion luonnonsuojelualueille, joilla minkin ja supikoiran vähentäminen on sallittu luonnonsuojelulain (9/2023) 50 § nojalla ja joille ei ole luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä tai järjestyssäännössä asetettu liikkumisrajoituksia. Maanomistajan suostumuksesta ei ole mahdollista valittaa.
- Lupa myönnetään maanomistajan suostumuksena luonnonsuojelualueiden ulkopuolisille, julkisten hallintopalveluiden taseessa oleville ja Metsähallituksen Luontopalveluiden hallinnassa oleville kiinteistöille. Maanomistajan suostumuksesta ei ole mahdollista valittaa.
- Kyseessä olevalla päätöksellä suostumusta ei myönnetä vieraspetojen vähentämiseen pyyntialueeseen 4 kuuluvalla Linnansaaren kansallispuiston alueella (KPU060008). Linnansaaren kansallispuiston osalta suostumus myönnetään erillisellä päätöksellä.

Ajantasainen lista pyyntialueiden vastuuhenkilöistä sekä kullakin pyyntialueella toimivista vieraspetopyytäjistä on tarkastettavissa Suomen Riistakeskuksesta.

Riistakeskuksen myöntämä poikkeuslupa kanadanmajavan patorakennelmien purkamiseen ja Savonlinnan kaupungin myöntämä lupa majavanmetsästyksen kiinteistöllä 740-565-22-13

Suomen Riistakeskus on myöntänyt luvan kanadanmajavan patorakennelmien (5 kpl) purkamiselle Kerimäen Jouhenjoella. Hakemuksen mukaan majava oli padonnut Jouhenjoen niin, että joen korkeus oli noussut huomattavasti ja lähellä sijaitsevien rakennusten ja teiden perustukset kärsivät vedestä. Riistakeskus kannustaa luvansaajaa edistämään alueella majavien tehokasta metsästämistä. Kiinteistöllä 740-565-22-13 on voimassa Savonlinnan kaupungin myöntämä lupa majavan metsästyksen jousella. Savonlinnan kaupunki antaa luvan majavan metsästykselle kiinteistöllä raudoilla; lupa on voimassa 31.12.2024 saakka. Raudat on sijoitettava siten, ettei niistä aiheudu vaaraa ihmisille tai muille kuin pyydystettäville eläimille.

LUONNONSUOJELUASIAT

Luonnonsuojelualueen perustaminen

ELY-keskus on tehnyt päätöksen Rantalan luonnonsuojelualueen perustamisesta kiinteistölle 740-502-16-7. Suojelualueen pinta-ala on noin 6,5 ha, ja se sijaitsee Ahvensalmella. Suojelualueen perustamisella toteutetaan Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) tavoitteita. Alueelle laaditaan tarvittaessa hoitosuunnitelma. Etelä-Savon ELY-keskus maksaa kiinteistön omistajille korvauksen rauhoitusmääräyksistä aiheutuvista taloudellisista menetyksistä; korvaus perustuu metsätalousarvon menetyksestä.

ILMANLAATUASIA

Ilmanlaadun mittauksen kuukausiraportti, lokakuu 2024

Savonlinnan ilman laatua seurataan Olavinkadun varteen sijoitetulla mittausasemalla vuosina 2024 - 2025. Lokakuussa tehtyjen mittausten mukaan ilman laatu oli tunnuslukujen valossa hyvä. Pitoisuudet olivat alle ohjearvojen eikä raja-arvotason ylityksiä mitattu. Asemalla aloitettiin 10.1. pienhiukkasten (PM_{2.5}) mittaus.

Hengitettävien hiukkasten (PM₁₀) huipputuntipitoisuus oli 81 µg/m³. Toiseksi suurin ohjearvoon verrattava vuorokausiarvo oli 19 µg/m³, joka on 27 % ohjearvosta (70 µg/m³).

Pienhiukkasten (PM_{2.5}) huipputuntipitoisuus oli 16,9 µg/m³. Kuukauden suurin vuorokausiarvo oli 7,1 µg/m³ eli 47 % WHO:n ohjearvosta (15 µg/m³).

Typpidioksidin (NO₂) huipputuntipitoisuus oli 46 µg/m³. Toiseksi suurin ohjearvoon verrattava vuorokausiarvo oli 13,4 µg/m³, joka on 19 % ohjearvosta (70 µg/m³). Typpidioksidin tuntikeskiarvojen 99 %:n arvo oli 38 µg/m³, joka on 25 % ohjearvosta (150 µg/m³).

Mittausten ajallinen kattavuus oli 100 %. PM₁₀- ja PM_{2.5}-mittauksen aineiston määrä 99,7 % ja NO₂-mittauksen aineiston määrä 97,4 %.

MUUT ASIA

Ympäristöhaittailmoitus tieliikennemelusta, Vt14 Laitaatsalmi

Ympäristönsuojelupalveluille on esitetty ympäristöhaittailmoitus koskien tieliikenteen aiheuttamaa meluhaittaa Katiskalahden / Mirrilän alueella. Meluhaittaa on koettu syväväylän siirtämisestä vuodesta 2017 lähtien, jolloin Vt14 korotettiin kulkemaan siltaa pitkin. Kaupunginlakimiehen kannanoton mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole ympäristönsuojelulain nojalla toimivaltaa antaa velvoitteita tai määräyksiä tienpitäjälle meluhaitan poistamiseksi.

Ympäristönsuojelulain 150 §:n perusteella kunnan on edistettävä ääniympäristön laadun toteutumista alueellaan ja kaikessa toiminnassa tavoiteltava sellaista ääniympäristön laatua, jossa vaarallista tai haitallista ääntä (melu) ei esiinny terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavassa määrin. Lain 143 §:n mukaan kunnan on alueellaan huolehdittava paikallisten olojen edellyttämästä tarpeellisesta ympäristön tilan seurannasta asianmukaisin menetelmin. Näillä perusteilla ympäristösuunnittelija on siirtänyt ympäristöhaittailmoituksen terveydensuojeluviranomaisen käsiteltäväksi.

Maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuustutkimukset, Ahertajantie 14,21, ja 23

Autopurkaamo Itäosa on toimittanut Envineer Oy:llä teettämänsä tutkimuksen raportin Savonlinnan kaupungin omistamilta Ahertajantien kiinteistöiltä 740-9-84-12, 740-9-50-8 ja 740-9-50-9. Kiinteistöillä Ahertajantie 14 (740-9-84-12) on ollut autopurkaamotoimintaa 1989-2023, ennen sitä tontille on tietävästi tehty maatyttöjä sisältäen

jättemateriaaleja. Kaksi muuta tonttia ovat toimineet lähinnä kuivien autojen varastoalueina. Läheisyydessä on aiemmin toiminut myös kaatopaikka.

Ahertajantien alue on merkitty keskustaajaman strategisessa yleiskaavassa vuoteen 2040 (kaavaehdotus 8.11.2023) teollisuusalueeksi, eikä alueella ole tiedossa maankäytön tai asemakaavan muutosta. Maaperä koostuu lähinnä hiekkamoreenista ja itäpuolella kalliomaasta, perusmaa tiivistä hiekkaa tai hiesua. Noin puolen metrin paksuinen täyttömaakerros sisälsi paikoittain jätejakeita (rakennusjäte). Kiinteistöt eivät sijaitse ympäristöhallinnon luokittelemalla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue (Lähteelä) on noin 3 km etäisyydellä. Läheisyydessä ei sijaitse pintavesistöjä, päävirtaussuunta on kohti Viuhonsuon aluetta, josta vedet purkautuvat Mertajärven ja Mertalammen kautta Pihlajaveden Kyrönsalmeen. Lähimmät asuinalueet sijaitsevat noin puolen kilometrin etäisyydellä.

Alueelle on tehty maaperätutkimuksia myös vuosina 2019 ja 2020. Maaperä todettiin tutkituilta osin pilaantumattomaksi, joskin kynnysarvotason ylityksiä todettiin (2019 lyijy, arseeni ja nikkeli, 2020 arseeni ja lyijy).

Tutkimuksen näytteenotot tehtiin 2.9.2024. Koekuoppia oli 14 sijoitettuna kattavasti koko alueelle, ja maanäytteet otettiin enintään 1,0 m kerrospaksuutta edustavina näytteinä. Kairanäytteitä otettiin asfaltilla päällystetyiltä alueita neljästä pisteestä. Lisäksi pintamaasta otettiin kuusi kokoomanäytettä. Vesinäytteitä otettiin kairaamalla kiinteistöllä 740-9-84-12 pohjavesiputki 5 m syvyydelle pysyväksi tarkkailuputkeksi sekä asentamalla väliaikaiset pohjavesiputket kahdelle muulle kiinteistölle tehtyihin koekuoppiin (1 kpl/tontti). Tien varressa olevasta ojasta otettiin myös pintavesinäyte 3.9. kiinteistön 740-9-84-12 kohdalta.

Kaikista tutkimuspisteistä ja näytteistä tehtiin aistinvaraiset havainnot, maanäytteistä mitattiin lisäksi huokosilman TVOC-pitoisuus ennen näytepussien sulkemista. Olennaisimpien raskasmetallien pitoisuudet mitattiin.

Maanäytteistä 9 kpl, pintamaanäytteet, pohjavesinäytteet ja pintavesinäyte toimitettiin Eurofins Environment Testing Finland Oy:n laboratorioon analysoitaviksi. Maanäytteistä mitattiin metalleja, öljyhiilivetyjä, bensiinijakeita, BTEX-yhdisteitä, oksygenaatteja sekä VOC-yhdisteitä. Pohjavesinäytteistä mitattiin liukoisia metalleja, öljyhiilivetyjä, bensiinijakeita, BTEX-yhdisteitä, oksygenaatteja ja VOC-yhdisteitä. Pintavesinäytteestä sekä 8.10. pysyvästä tarkkailuputkesta otetusta pohjavesinäytteestä analysoitiin öljyhiilivetyjakeiden C10-C40 pitoisuudet. Tutkimusten viitearvoina on käytetty maaperänäytteissä valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 annettuja viitearvoja ja pohjavesinäytteissä VNa 341/2009:n mukaisia ympäristölaatumormeja sekä STM:n päätöksen 2/2023 mukaisia talousveden raja-arvoja ja suosituksia.

Analyysitulokset:

Maanäytteiden metallit ja puolimetallit:

- kynnysarvon ylitykset: arseeni, kadmium, kupari, lyijy ja sinkki
- ylemmän ohjearvon ylitykset: kupari ja lyijy yhdessä näytteessä
- alemman ohjearvon ylitykset: sinkki kahdessa näytteessä

Kokoomanäytteet:

- kynnysarvon ylitys: sinkki yhdessä ja kadmium yhdessä näytteessä

Maanäytteiden öljyhiilivedyt:

- kynnysarvon ylitykset kuudessa näytteessä (näistä 4 pintamaan kokoomanäytteitä)
- alemman ohjearvon ylitykset: keskitisleet yhdessä näytteessä, raskaat jakeet kahdessa kokoomanäytteessä
- ei ylemmän ohjearvon ylittäviä pitoisuuksia

Maanäytteiden bensiinijakeet ja haihtuvat yhdisteet:

- pääosin alittivat laboratorion määritysrajat ja siten kynnysarvot
- kahden kairapisteen havaittu TVOC johtunee pienehköstä määrästä haihtuvia hiilivetyjä, vaikka maaperäpitoisuus on alhainen

Vesinäytteiden ympäristölaatu normit ylittävät pitoisuudet:

- PVP1: arseeni (16 µg/l), öljyhiilivedyt C10-C40 (1,9 mg/l)
- PVP2: koboltti (4,2 µg/l), nikkeli (12 µg/l), öljyhiilivedyt C10-C40 (0,8 mg/l)
- PVP3: antimoni (2,9 µg/l), öljyhiilivedyt C10-C40 (0,13 mg/l)

Muiden määritettyjen aineiden osalta ei todettu viitearvojen ylityksiä. Bensiinijakeiden ja haihtuvien hiilivetyjen pitoisuudet olivat hyvin alhaisia alittaen analyysien määritysrajat tai ollen määritysrajan tasolla.

Tehtyjen tutkimusten sekä tutkimusten perusteella tehdyn arvioinnin perusteella tutkimusalueen maaperässä tai pohjavedessä ei esiinny pilaantuneisuutta tai merkittävää kemiallisen laadun heikentymistä. Tutkimuksessa todetut maaperän haitta-aineiden pitoisuudet eivät olennaisesti poikkea alueella aiemmin tehdyissä tutkimuksissa todetuista pitoisuustasoista. Tällä perusteella voidaan arvioida, ettei Autopurkaamo Itäosa Oy:n kyseisillä kiinteistöllä harjoittamasta toiminnasta ole aiheutunut merkittäviä päästöjä maaperään, eikä toiminnasta ole aiheutunut maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Tonttien maaperässä täyttömaiden seassa paikoin esiintyvät jätejakeet ovat peräisin alueiden historiallisista maatäytöistä, eivätkä ne liity tonteilla viimeisimmäksi harjoitettuun purkamotoimintaan.

Lausunto maaperätutkimusraportista, Ahertajantie 14, 21 ja 23

Etelä-Savon ELY-keskus on ympäristötarkastajan pyynnöstä antanut lausunnon Envineerin maaperätutkimusraportista (Ahertajantie 14, 21 ja 23). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tutkimus on toteutettu Suomessa yleisesti tunnetuin ja hyväksytyin työtavoin ja menetelmin, mutta huomauttaa kuitenkin, että pilaantuneisuuden arvioinnissa olisi tullut tarkemmin ottaa huomioon / käsitellä soveltuvin osin mahdollista haitta-aineille altistumista sekä käytettävien tutkimustietojen ja muiden lähtötietojen sekä arviointimenetelmien epävarmuustekijät.

ELY-keskus yhtyy raportissa tehtyyn arvioon tutkimusalueen pilaantuneisuudesta: Olemassa olevan tiedon perusteella ja huomioiden alueen nykyinen käyttö, alueella ei arvioida esiintyvän ympäristönsuojelulain tarkoittamaa maaperän pilaantuneisuutta, eikä näin ollen kunnostustarvetta. Olosuhteiden muuttuessa maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan.

Alueen pohjavedessä todetut haitta-ainepitoisuudet ovat pieniä, ja kuvastavat alueella harjoitettua toimintaa ja täyttömaan jätteisyyttä. ELY-keskus yhtyy raportin arvioon ”*maaperästä ei kulkeudu pohjaveteen haitta-aineita tai kulkeutuva määrä on hyvin vähäinen*” muistuttaen kuitenkin, että YSL 17 § mukainen pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton.

Kiinteistön 740-9-84-12 rakennuksen alapuolista maaperää ei tutkittu, ja tältä osin tutkimukseen jää epävarmuutta. Jos rakennuksessa on pilaantumista aiheuttavaa toimintaa, tulee maaperä tutkia viimeistään rakennusta purettaessa tai jos mahdollisesta pilaantumasta ilmenee haittaa tai vaaraa ympäristölle.

Kaikille kolmelle kiinteistölle merkitään todettujen haitta-ainepitoisuuksien takia maaperän tilan tietojärjestelmään ”Toimenpidetarve”.

Toimenpidetarpeen mukaan alueella tehtävissä maarakennustöissä ja maankäytön muutoksissa on otettava yhteyttä valvontaviranomaiseen. Alueen luovuttajan tai vuokraajan on esitettävä uudelle omistajalle tai haltijalle käytettävissä olevat tiedot alueella harjoitetusta toiminnasta, tehdyistä tutkimuksista ja puhdistustoimenpiteistä sekä mahdollisesti maaperän tai pohjaveden pilaantumista aiheuttavista jätteistä ja aineista.

Lausunto maaperätutkimusraportista, Mertajärventie 4

Etelä-Savon ELY-keskus on toimittanut lausunnon Ramboll Finland Oy:n tekemästä ympäristöteknisestä tutkimuksesta liittyen osoitteessa Mertajärventie 4 toimineen autoliikkeen alueen maaperän mahdolliseen pilaantuneisuuteen (kiinteistö 740-20-13-9 ja kiinteistön 740-518-10-53 määräala 740-518-10-1-M501). Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää onko maaperä pilaantunut kohteessa harjoitetun toiminnan seurauksena. Tutkimus rajattiin autokauppaan ja huoltamotoimintaan keskittyvän liikerakennuksen ympärille. Rakennuksen alapuolisen maaperän tilaa ei selvitetty.

ELY:n näkemyksen mukaan tutkimus on toteutettu pääosin Suomessa yleisesti tunnetuin ja hyväksytyin työtavoin ja -menetelmin. ELY kuitenkin huomauttaa, että huoltamo- ja korjaustoiminnan toimintoja olisi voitu tarkemmin selvittää sekä esittää selvemmin syyt näytepisteiden sijoittamiselle. Lisäksi ELY korostaa näytteiden toimitusaikataulujen tärkeyttä; näytteenoton ja laboratorioon saapumisen välinen aika oli ylittänyt standardinmukaisen säilyvyysajan, mikä tuo tutkimukseen epävarmuutta.

ELY on vuoden 2021 lausunnossaan maininnut kiinteistön 740-20-13-9 osalta, että kynnysarvon ylittävästä arseenipitoisuudesta johtuen puretun katsastusaseman tutkimuksessa (2020) olisi kuulunut arvioida maaperän pilaantuneisuus ja kunnostustarve ja että säiliöiden poiston yhteydessä tulee säiliöalueiden maaperän tila selvittää. ELY-keskuksella ei ole tietoa, onko säiliöt purettu ja/tai onko niiden alapuolista maaperää tutkittu.

Tutkimuksessa ei tutkituilta osin todettu VNa (214/2007) kynnysarvotason ylittäviä pitoisuuksia tutkittuja haitta-aineita. ELY:n mukaan kohteessa on maaperän pilaantuneisuuden ja kunnostustarpeen arviointia tai sen tarvetta varten kuitenkin suoritettava lisätutkimuksia viimeistään siinä vaiheessa, kun maankäytössä tapahtuu muutoksia, tehdään merkittäviä maanrakennustöitä tai mahdollisesta pilaantumasta muutoin ilmenee haittaa ympäristölle. Näistä tulee ottaa ennalta yhteyttä valvontaviranomaiseen eli Etelä-Savon ELY-keskukseen. Jätteiden (roskaantumisen) osalta toimivaltainen viranomaisen on kunta.

Myös harjoitettavan korjaamotoiminnan takia kiinteistöillä 740-518-10—M501, 740-518-13-9 ja 740-20-13-7 on maanrakennustöissä ja maankäytön muutoksissa otettava ennalta yhteyttä toimivaltaiseen viranomaiseen eli Etelä-Savon ELY-keskukseen.

Alueen luovuttajan tai vuokraajan on esitettävä uudelle omistajalle tai haltijalle käytettävissä olevat tiedot alueella harjoitetusta toiminnasta, tehdyistä tutkimuksista ja puhdistustoimenpiteistä sekä mahdollisesti maaperän tai pohjaveden pilaantumista aiheuttavista jätteistä ja aineista.

Lausunto maaperätutkimusraportista, Teboil Tulliportinkatu 23

Etelä-Savon ELY-keskus on toimittanut lausunnon Sitowisen ympäristötekniikan tutkimuksen 24.11.2021 raportista kiinteistöltä 740-3-8-9. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, esiintyykö maaperässä polttoainejakelusta peräisin olevia haitta-aineita. Kohteessa oli tehty maaperätutkimuksia 1998, ja alueella 2002 tehtyjen muutostöiden yhteydessä poistettiin pilaantunutta maata, mutta pilaantuneita maamassoja jäi kiinteistön säiliökaivantoihin 300-400 tonnia. Tuolloin loppuraportissa esitettiin, että pitoisuuksien mahdollinen leviäminen on syytä selvittää.

Alueen maaperän todettiin koostuvan hiekasta, hiekkamoreenista ja silttisestä hiekasta. Lähin vedenhankintaa varten tärkeäksi luokiteltu pohjavesialue (Lähteelä) sijaitsee noin 6,5 km etäisyydellä. Tutkimus suoritettiin kairaamalla 8 tutkimuspisteestä, jotka kaikki ulotettiin kiveen tai kallioon saakka. Näytteistä määritettiin bensiini- ja öljyjakeiden, aromaattisten hiilivetyjen, oksygenaattien ja haihtuvien hiilivetyjen pitoisuuksia. Raportin mukaisesti kulkeutuminen pohjaveden välityksellä arvioitiin mahdolliseksi (yhdessä tutkimuspisteessä havaittiin vettä). Kulkeutuminen arvioitiin kuitenkin epätodennäköiseksi, mikäli kiinteistön kallionpinta on louhittu ympäristöä alemmaksi. Haitta-aineiden kulkeutuminen sisäilmaan arvioitiin mahdolliseksi, mutta vähäiseksi.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tutkimus on toteutettu Suomessa yleisesti tunnetuin ja hyväksytyin työtavoin ja -menetelmin. Haitta-aineiden ei tutkimuksessa ole todettu levinneen etelään Tulliportinkadun suuntaan, sen sijaan leviäminen arvioitiin mahdolliseksi pohjoisen/koillisen suuntaan. Lausunnon mukaan kohteella on pilaantuneen maan puhdistustarve, ja lisätutkimuksia on syytä tehdä laajuuden selvittämiseksi kohdentaen tutkimukset kiinteistön pohjois/koillisosaan, tarvittaessa naapurikiinteistöille. Maaperän puhdistaminen ja lisätutkimukset tulee suorittaa viimeistään, kun jakelutoiminta alueella päättyy, alueella suoritetaan merkittäviä maanrakennustöitä tai pilaantumasta muuten ilmenee riskiä tai vaaraa ympäristölle.

Kiinteistölle on merkitty Maaperän tilan tietojärjestelmään lajiin ”Toimenpidetarve”: maanrakennustöissä ja maankäytön muutoksissa otettava ennalta yhteyttä toimivaltaiseen viranomaiseen eli Etelä-Savon ELY-keskukseen. Kohteen lajiksi muutetaan ”puhdistustarve”. Alueen luovuttajan tai vuokraajan on esitettävä uudelle omistajalle tai haltijalle käytettävissä olevat tiedot alueella harjoitetusta toiminnasta, tehdyistä tutkimuksista ja puhdistustoimenpiteistä sekä mahdollisesti maaperän tai pohjaveden pilaantumista aiheuttavista jätteistä ja aineista.

Jakeluaseman käyttöönottotarkastus

Etelä-Savon pelastuslaitos on toimittanut ABC Savonrannan jakeluaseman käyttöönottotarkastuksen (28.8.2024) muistion. Tarkastuksella tehtyjen havaintojen perusteella kohteen toiminnassa havaittiin puutteita. Toiminnanharjoittajan on 30.6.2025 mennessä esitettävä kirjallinen selvitys tarkastuksessa havaittujen puutteiden korjaamisesta. Toiminnanharjoittaja on laatinut muutostöistä alustavan suunnitelman.

Esittelijä	Rakennustarkastaja Karvinen Juha
Päätösehdotus	Lautakunta päättää, etteivät edellä olevat asiat anna aiheutta ottaa niitä erikseen käsiteltäviksi ja merkitä asiat tiedoksi.
Käsittely	Ympäristöinsinööri Hanne Turunen selosti asioita kokouksessa. Jäsen Mervi Lipsanen poistui esteellisenä kokoushuoneesta eikä ottanut osaa asian käsittelyyn eikä päätöksen tekoon. Esteellisyyden syy: Lipsanen on Osuuskauppa Suur-Savon hallintoneuvoston varajäsen (hallintolaki 28.1 § 5 kohta).
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.